

Uitvoeringsagenda Jeugd en Onderwijs 2013-2016

Inhoudsopgave

Uitvoeringsagenda jeugd en onderwijs 2013-2016	3
Inleiding	3
Verantwoording	3
Uitvoering	4
Evaluatie	4
Leeswijzer	4
Visie, uitgangspunten en randvoorwaarden	5
Thema 1 Een goede start	7
Thema 2 Een brede ontwikkeling op en naast school	9
Thema 3 Een optimale schoolcarrière	12
Thema 4 Zorg en begeleiding	14
Thema 5 Een eigen plek in de samenleving	16
Bijlage 1 Wetgevend kader	18
Bijlage 2 Begrippenlijst	20

Uitvoeringsagenda jeugd en onderwijs 2013-2016

Inleiding

Op 4 maart 2008 is de kadernota jeugd- en onderwijsbeleid 2008-2012 vastgesteld door de gemeenteraad. Met het verstrijken van de periode 2008-2012 is deze huidige kadernota getoetst op actualiteit. Veel doelen zijn bereikt, maar ook zijn veel van de ambities uit de kadernota nog steeds actueel. Ook hebben de partners vanuit de sectoren welzijn, zorg en onderwijs, in de werkgroep onderwijs/zorg/welzijn aangegeven behoefte te hebben aan gemeenschappelijke doelen gekoppeld aan een tijdspad. Het uitgangspunt van de gemeente Rijswijk is om efficiënter om te gaan met het opschrijven van beleid. Het beleid zoals verwoord in de kadernota jeugd- en onderwijsbeleid 2008-2012 is niet veranderd. Inhoudelijk is gekozen voor een verdere integratie van jeugd en onderwijs. Besloten is dan ook geen nieuwe beleidsnota te schrijven, maar voor een andere vorm te kiezen. Het resultaat is deze uitvoeringsagenda jeugd en onderwijs 2013-2016.

Verantwoording

De vijf thema's uit de kadernota jeugd- en onderwijsbeleid 2008-2012 komen terug in de uitvoeringsagenda. De uitvoeringsagenda is een agenda van de gemeente Rijswijk die op interactieve wijze tot stand is gekomen met de welzijns-, zorg-, cultuur- en onderwijspartners binnen Rijswijk. De uitvoeringsagenda heeft verdere invulling gekregen zowel in de werkgroep onderwijs/zorg/welzijn als tijdens de interprofessionele bijeenkomst¹ op 5 juni 2012. Ook de WMO-adviesraad is om input gevraagd. In de uitvoeringsagenda zijn visie, uitgangspunten en prioriteiten voor de komende vier jaar vastgelegd. De uitvoeringsagenda is door het college vastgesteld en ter informatie aan de gemeenteraad gestuurd.

De uitvoeringsagenda bouwt voort op de kadernota jeugd- en onderwijsbeleid 2008-2012. De kadernota is getoetst op de volgende punten:

- Wat is er gerealiseerd naar aanleiding van de doelstellingen?
- Wat moet er worden aangepast ten opzichte van de kadernota jeugd en onderwijs?
- Welke actualiteiten spelen er op het gebied van onderwijs en jeugd in brede zin?
- Welke instrumenten zijn er om in te zetten?

Ook de vragen: 'Wat mist de huidige kadernota?' en 'Welke verbindingen zijn er te leggen maar nu nog niet aanwezig?', zijn gesteld en komen afhankelijk van de uitkomst terug in actiepunten.

¹ Een jaarlijkse interactieve netwerkbijeenkomst voor alle professionals die zich richten op Rijswijkse jeugd.

Uitvoering

Op basis van de actiepunten is met de samenwerkende partners op het gebied van onderwijs, zorg en welzijn een eerste aanzet tot een werkdocument opgesteld. Dit werkdocument bevat een schematisch overzicht van de actiepunten op volgorde van prioriteit. Per actiepunt wordt aangegeven welke partners hierbij betrokken zijn, wie de regie heeft, welk instrument wordt ingezet, hoe het actiepunt wordt uitgevoerd en wanneer de actie plaatsvindt. Dit werkdocument wordt gedurende de periode 2013-2016 door de gemeente met de samenwerkende partners aangevuld en aangepast op basis van actualiteit.

Evaluatie

De uitvoeringsagenda bevat de ambitie van de gemeente Rijswijk met de samenwerkende partners binnen jeugd en onderwijsbeleid. Om de geformuleerde doelstellingen te realiseren zijn actiepunten benoemd. Per jaar wordt er een tussentijdse rapportage opgesteld waarin een stand van zaken wordt gegeven met betrekking tot de realisatie van de actiepunten in relatie tot de vijf doelstellingen van de vijf thema's. Deze tussentijdse rapportages hebben tot doel inzicht te geven in het behalen van de doelstellingen. Op basis hiervan kunnen daar waar nodig aanpassingen gedaan worden in de plannen van aanpak per actiepunt. De tussentijdse rapportages worden besproken tijdens de werkgroep onderwijs/zorg/welzijn en het bestuurlijk overleg onderwijs.

Leeswijzer

De uitvoeringsagenda begint met een visie en uitgangspunten voor het algemene jeugd en onderwijsbeleid. Vervolgens worden de vijf thema's uit de kadernota jeugd- en onderwijsbeleid 2008-2012 verder uitgewerkt. De uitgangspunten beschrijven de ideale situatie. Onder ketenpartners vallen de professionele organisaties en sportverenigingen waar door inzet van middelen invloed op uitgeoefend kan worden. Een kanttekening hierbij is dat ook een groep professionals² zonder subsidierelatie net zoals vrijwilligersorganisaties een rol spelen bij de uitvoeringsagenda. Omdat deze moeilijk te beïnvloeden/sturen zijn, zijn zij weggelaten bij de opsomming van ketenpartners. Soms worden zij wel bij de uitvoering van een actiepunt betrokken. Bij instrumenten worden alleen die instrumenten genoemd waar de gemeente invloed op kan uitoefenen/kan inzetten. De kopjes gerealiseerd en actualiteit spreken voor zich.

De actiepunten zijn het resultaat op de vraag: wat moet er worden gedaan om de doelstelling per thema te behalen? Deze actiepunten zijn samen met de partners geformuleerd. De uitvoeringsagenda moet gelezen worden als de basis van waaruit acties verder worden uitgewerkt. Volledig uitgeschreven uitvoeringsplannen behoren dan ook niet tot deze uitvoeringsagenda. Deze uitvoeringsplannen worden per actiepunt na vaststelling van de uitvoeringsagenda nader uitgewerkt in een plan van aanpak.

Bijlage 1 bevat het wetgevend kader waarbinnen het jeugd- en onderwijsbeleid zich afspeelt. Bijlage 2 bestaat uit een begrippenlijst.

² Zoals huisartsen, logopedisten enz.

Visie, uitgangspunten en randvoorwaarden

Visie

Het kind staat centraal en de verschillende betrokken partijen en instellingen worden uitgedaagd om zodanig samen te werken dat de ontwikkeling van alle kinderen in Rijswijk optimaal wordt bevorderd en ondersteund. Dit geldt niet alleen voor partners uit het welzijns- en onderwijsveld, ook van de partners uit de cultuur- en sportsector wordt dit gevraagd. Tezamen vormt zich een integraal opvoedings- en onderwijsvoorzieningen- en ondersteuningsaanbod. Daarbinnen kan het kind zich optimaal ontwikkelen en zo opgroeien tot een verantwoordelijke en zelfstandige volwassene. Voor alle kinderen en jongeren moet er een passend aanbod zijn. Organisatorische processen en structuren zijn geen belemmering in de ontwikkeling van het kind dan wel jongere.

Beïnvloedingsmodel kind

Voortbouwend op hoofdstuk 1 van de kadernota jeugd- en onderwijsbeleid 2008-2012, wordt in deze uitvoeringsagenda uitgegaan dat een kind/jongere wordt beïnvloed door vier velden:

- thuissituatie
- kinderen/jongeren van gelijke soort (peers)
- sociale omgeving³
- school/kinderopvang/peuterspeelzaal

Afhankelijk van de leeftijd is de beïnvloeding binnen het ene veld groter dan het andere. Er is echter in de meeste gevallen sprake van een interactie tussen deze vier velden. In onderstaande uitwerking naar het vijftal thema's worden de ambities/actiepunten binnen deze vier velden beschreven.

Jeugd- en onderwijsbeleid is meer

Jeugd- en onderwijsbeleid is per definitie een integratie van verschillende beleidsterreinen. Zo maakt cultuurbeleid (in de vorm van cultuureducatie) expliciet onderdeel uit van de uitvoeringsagenda jeugd en onderwijs. Ook komt sportbeleid op onderdelen aan de orde. De integratie van deze verschillende beleidsterreinen⁴ gaat in de uitvoeringsagenda verder dan in de kadernota jeugd- en onderwijsbeleid 2008-2012, waar het brengen van samenhang tussen het toen nog aparte jeugd- en onderwijsbeleid het voornaamste doel was.

Synergie door samenwerking partners

Doordat de voorliggende uitvoeringsagenda jeugd- en onderwijsbeleid verschillende beleidsterreinen beslaat, zijn meer partners dan voorheen betrokken om zo deze expertises te verbinden. Overlap moet worden voorkomen en door samenwerking moet een versterking van de structuur rondom jeugd en onderwijs optreden. De gemeente heeft bij dit proces de regie.

³ betreft de omgeving (en met name de relaties in die omgeving) van de jeugdige buiten de thuissituatie en buiten school/werk en het gedrag van de jeugdige in die omgeving

⁴ Beleid op het gebied van: jeugd, onderwijs, jeugdgezondheidszorg, sport, cultuur, participatie.

Randvoorwaarden

Voor het realiseren van de uitvoeringsagenda jeugd en onderwijs moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- Multifunctionele gebruik van ruimten door verschillende instellingen wordt verder bevorderd met de verwachting dat de efficiency en de kwaliteit van de activiteiten en de accommodatie wordt vergroot;
- optimaliseren van de communicatiemiddelen
- geschikte CJG-huisvesting
- beschikbare capaciteit en middelen zijn randvoorwaarden voor mogelijke acties

Thema 1 Een goede start

Doelstelling:

Ieder kind verdient een goede start. Eventuele risico's in de opvoeding worden vroegtijdig gesignaleerd. Door middel van een gerichte interventie in afstemming tussen de partners in de keten worden deze risico's bestreden. Een sluitend, laagdrempelig en vraaggericht aanbod van opvoedings- en ontwikkelingsondersteuning aan ouders en hun kinderen is het uitgangspunt.

Uitgangspunten

- Ouders zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen;
- wanneer gezinnen (tijdelijk) niet in staat zijn knelpunten met betrekking tot opvoeding en ontwikkeling op te lossen, moet een beroep gedaan kunnen worden op een breed, laagdrempelig aanbod van opvoedings- en ontwikkelingsondersteuning;
- de infrastructuur van een breed, laagdrempelig aanbod van opvoedings- en ontwikkelingsondersteuning is aanwezig;
- samen met de ouders volgen de daarbij betrokken professionals de ontwikkeling van kinderen. Indien stagnatie of achterstand in die ontwikkeling dreigt, wordt gezamenlijk tot een aanpak gekomen;
- de coördinatie van de interventies⁵ rondom een kind ligt bij het Centrum voor Jeugd en Gezin;
- uitgangspunt is de eigen kracht (mogelijkheden en onmogelijkheden⁶) van ouders
- gezonde leefstijl draagt bij aan een goede start.

Partners en rollen

- Gemeente is verantwoordelijk voor de coördinatie vanuit het Centrum voor Jeugd en Gezin;
- gemeente is verantwoordelijk voor de regie van voorschoolse educatie en is verplicht afspraken te maken met partners in de voor- en voerschoolse educatie;
- gesubsidieerde peuterspeelzalen en kinderdagverblijven met voorschoolse educatie zijn verantwoordelijk voor voorlichting over en toeleiding naar het aanbod, signalering van risico's in de opvoeding en ontwikkeling, melding bij zorg en informatieoverdracht naar partners;
- alle partners binnen het CJG zijn verantwoordelijk voor voorlichting over en toeleiding naar het aanbod, signalering van risico's in de opvoeding/ontwikkeling, afstemming met partners;
- onderwijsinstellingen zijn verantwoordelijk voor voorlichting over en toeleiding naar het aanbod, signalering van risico's in de ontwikkeling en opvoeding en melding bij zorg en informatieoverdracht naar partners.

⁵ Zie fase 1 en 2 coördinatie van zorg

⁶ Dan wordt het actieve hulp en dit wordt verder behandeld bij thema 3

Instrumenten

- CJG (-producten)
- speelvoorzieningen jonge kind
- interprofessionele bijeenkomsten
- ICT-toepassingen (Jeugdlinq, verwijsindex)
- communicatiemiddelen (taaltas, website/folders)
- toeleiding⁷
- inzet van aandachtsfunctionaris kindermishandeling
- subsidie
- deskundigheidsbevordering

Wat is er al gerealiseerd van de gestelde doelen uit de kadernota J&O?

In 2010 is het Centrum Jeugd en Gezin van start gegaan. In de praktijk betekent dit dat er een visie is ontwikkeld, alle organisaties zijn samengebracht in één pand en er is een laagdrempelig aanbod gerealiseerd. De zorgnetwerken 0-12 en 12-23 jarigen zijn ondergebracht bij het CJG. Het netwerk preventief jeugdbeleid bestaat niet meer. Het bereik van preventieve jeugdvoorzieningen en voor-schoolse instellingen van niet westerse gezinnen is vergroot. Daar waar kinderen niet op controle komen, heeft het consultatiebureau de risico's in kaart gebracht. Een gerichte interventie in afstemming tussen de partners is gerealiseerd. Prenatale huisbezoeken worden vanuit CJG op basis van verwijzingscriteria uitgevoerd. ICT-toepassingen zoals Jeugdlinq en Verwijsindex Haaglanden zijn gerealiseerd. Ook een regionale sociale kaart is opgesteld. De inzet van Opstapje is gestopt.

Actualiteit

De wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (Wet oke) is ingevoerd. De verantwoordelijkheden van partners in en rond de ontwikkeling van kinderen in voor- en vroegschoolse educatie liggen daardoor wettelijk vast.

Actiepunten uitvoeringsagenda

1. profilering CJG: het CJG is duidelijk zichtbaar en bekend als het informatiepunt voor ouders, scholen als het gaat om informatie/hulp bij opvoeden en opgroeien (uitstraling laagdrempelig);
2. organiseren van ketens waardoor informatie-uitwisseling vergemakkelijkt wordt met als uiteindelijk doel: sluitende aanpak 0-6 jarigen(warme overdracht tussen jeugdgezondheidszorg en voorschoolse instellingen en primair onderwijs);
3. blijvende aandacht functioneren zorgnetwerken + versterken borging CJG;
4. verdere ontwikkeling van eenzelfde methode van signaleren en registreren door alle professionals, zodat informatieoverdracht in dezelfde 'taal' gebeurt;
5. blijven waarborgen van toegankelijkheid van informatie voor wie ??in de opvoedondersteuning (brede zin) en verder optimaliseren van deze toegankelijkheid/wijze van communicatie;
6. alle organisaties dragen het belang van een gezonde leefstijl uit.
7. blijvende aandacht voor gezinnen van niet-westerse afkomst om deel te nemen aan voorschoolse voorzieningen en preventieve jeugdvoorzieningen.

⁷ Gezamenlijke afspraken tussen professionals om het bereik van het aanbod te vergroten

Thema 2 Een brede ontwikkeling op en naast school

Doelstelling

Alle jeugdigen in Rijswijk ontwikkelen zich optimaal. Een divers, laagdrempelig aanbod van kinder- en jongerenactiviteiten levert hier een bijdrage aan.

Uitgangspunten

- Het creëren van een veilige, vertrouwde omgeving om een kind volwassen te laten worden. In die omgeving spreken volwassenen dezelfde taal, hebben dezelfde regels en hanteren dezelfde waarden en normen;
- een brede school is een samenwerkingsverband in een wijk tussen maatschappelijke partners dat zich bezighoudt met opgroeiende kinderen en jongeren. Onderwijs is in ieder geval participant. Kinderopvang, welzijn, peuterspeelzaalwerk, sportverenigingen, culture instellingen en andere organisaties kunnen ook een onderdeel van de brede school zijn;
- de brede school wordt gezien als een “School met vijf O’s” : **o**nderwijs, **o**pvoeding, **o**pvang en **o**ntspanning vlak bij elkaar in samenwerking met elkaar met het doel de **o**ntwikkeling van een kind te stimuleren;
- de aard en het doel van jeugdactiviteiten zijn afgestemd, in ieder geval voor alle door de gemeente gesubsidieerde activiteiten. Er vindt geen overlap in het aanbod plaats. Er is een goede spreiding over de wijken zodat in elke wijk activiteiten plaatsvinden. In specifiek genoemde wijken is een preventief extra aanbod. Alle door de gemeente gesubsidieerde activiteiten vallen onder één van de 5 O’s en versterken daardoor de samenhang;
- tijdens en na schooltijd is er een (activiteiten)aanbod waarmee kinderen en jongeren hun talent kunnen ontdekken en ontwikkelen. Het aanbod is gebaseerd op de behoefte en de vraag van de kinderen, jongeren, ouders en scholen en draagt bij aan de gezondheid, de algemene ontwikkeling en/of de sociale vaardigheden van de jeugd;
- er is ruimte voor initiatieven die aansluiten bij de behoefte van 0-23 jarigen om hun talent te ontwikkelen;
- kinderen en jongeren komen via bewegingsonderwijs op school in aanraking met sport en worden gestimuleerd om een sport te beoefenen;
- kinderen en jongeren maken via cultuureducatie op een thematische wijze kennis met kunst en cultuur;
- het aanbod aan sportactiviteiten en cultuureducatie leidt toe naar het reguliere aanbod kunst, cultuur en sportverenigingen.

Partners en rollen

- Gemeente heeft de regie, draagt financieel bij en is eindverantwoordelijk;
- scholen dragen verantwoordelijkheid voor organiseren van het activiteitenaanbod;
- welzijnsinstanties dragen gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het organiseren van aanbod van kinder- en jongerenwerk in een wijk;

- culturele instanties dragen gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de invulling van het activiteitenaanbod;
- sportverenigingen participeren in het organiseren van sportaanbod.

Instrumenten

- cultuureducatie
- sportprojecten
- natuur- en milieueducatie
- combinatiefunctionarissen sport en cultuur
- communicatiemiddelen
- welzijnswerk
- subsidie
- deskundigheidsbevordering

Wat is er al gerealiseerd van de gestelde doelen uit de kadernota J&O?

Een visie voor de brede school is ontwikkeld. De start van de brede school Muziekbuurtschool staat gepland. Het aanbod aan laagdrempelige buitenschoolse beweegactiviteiten is uitgebreid en gekoppeld aan de toekomstige brede school.

Voor jongeren is er de mogelijkheid om onder begeleiding zowel binnen als buiten te sporten. Een programma voor cultuureducatie is opgezet en vindt plaats tijdens onderwijsuren. Het hierdoor ontstane aanbod krijgt breed aandacht in de huis-aan-huisbladen en via websites. Het werken met combinatiefunctionarissen is ingevoerd. De (toekomstige)brede scholen staan in Rijswijk centraal en zijn kapstok voor alle ontwikkelingsgerichte activiteiten. Het aanbod richt zich zowel op de leerlingen van de school als de jeugdigen in de betreffende wijk.

Actualiteit

Buitenschoolse opvang speelt als partner een rol in de brede school en hoeft derhalve niet meer apart genoemd te worden. Ter ondersteuning van de inhoudelijke samenwerking in brede scholen is vanaf 2009 deelgenomen aan de rijksimpuls brede scholen, sport en cultuur.

Actiepunten uitvoeringsagenda

1. Initiatief tot bouw nieuwe brede scholen (Stationskwartier, Rembrandtkwartier en RijswijkBuiten) als middel voor samenwerking wordt verder uitgevoerd;
2. in overige wijken organisatie brede school-concept rondom bestaande voorzieningen d.w.z. elke wijk in Rijswijk heeft een samenwerkingsverband voor onderwijs-, sport-, kunst- en cultuurverenigingen, maatschappelijke organisaties op het gebied van opvoeding, ontwikkeling of ontspanning, opvang en welzijnswerk. Onderdeel van dit samenwerkingsverband is een bso/psz, waar mogelijk aangevuld met kdv;
3. blijvend stimuleren van samenwerking binnen de brede school;

4. Laagdrempeligheid bij jeugdactiviteiten
5. Verbinding leggen tussen activiteiten voor kinderen en jongeren
6. opstarten en voortzetting promotie van de brede schoolactiviteiten. Per wijk een actueel activiteitenoverzicht opstellen dat via website, school, kdv/psz bekend wordt gemaakt.
Voorafgaande aan elke schoolvakantie wordt een Rijswijks activiteitenoverzicht gepubliceerd op de website. Jaarlijks voorafgaand aan de zomervakantie is een digitale gids beschikbaar;
7. de verschillende cultuureducatieve activiteiten worden samengevoegd tot een dekkend lokaal cultuureducatief aanbod. De gemeente heeft hierbij de regie;
8. activeren tot deelname aan kunst, cultuur & sportactiviteiten van vrijwilligersorganisaties;
9. het stimuleren tot deelname aan natuur en milieueducatie in samenwerking met Delft.

Thema 3 Een optimale schoolcarrière

Doelstelling

Iedere in Rijswijk wonende of naar schoolgaande jeugdige behaalt een startkwalificatie⁸. Gedurende de schoolcarrière zijn de randvoorwaarden aanwezig om het individueel talent optimaal te ontwikkelen.

Uitgangspunten

- Ouders en jongeren zijn zelf verantwoordelijk voor behalen van een startkwalificatie;
- het behalen van een startkwalificatie is noodzakelijk voor een goede uitgangspositie in de maatschappij;
- inzet van taalontwikkeling voor het jonge kind als instrument draagt bij aan het bestrijden van mogelijke ontwikkelingsachterstanden;
- in de directe omgeving zijn voldoende onderwijsvoorzieningen aanwezig voor een optimale schoolcarrière, dit betekent dat er ook wat te kiezen valt;
- een kind/jongere wordt niet geweigerd op basis van taalontwikkeling;
- door vroegtijdige aanpak van te laat komen en schoolverzuim wordt kans op voortijdig schoolverlaten verkleind;
- voor elk kind is er een passende plek binnen het onderwijs.

Partners en rollen

- Gemeente is verantwoordelijk voor de regie van aanpak onderwijsachterstanden en is verplicht afspraken te maken met partners in de voor- en vroegschoolse educatie;
- gemeente maakt afspraken met schoolbesturen over de resultaten van vroegschoolse educatie;
- schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het nakomen van de resultaatafspraken vroegschoolse educatie;
- onderwijsinstellingen zijn samen met de gemeente verantwoordelijk voor de aanpak van voortijdig schoolverlaten;
- gemeente is verantwoordelijk voor handhaving van de leerplicht;
- gemeente is samen met schoolbesturen/scholen verantwoordelijk voor de aanpak van voortijdig schoolverlaten;
- onderwijsinstellingen zijn verantwoordelijk voor het tijdig melden van te laat komen en verzuim;
- onderwijsinstellingen zijn verantwoordelijk voor voorlichting richting leerlingen over te laat komen, verzuim en vervolgopleiding;
- samenwerkingsverbanden zijn verantwoordelijk voor een passende plek binnen het onderwijs voor elk kind;
- gemeente is verantwoordelijk voor een passend zorgaanbod (d.m.v. CJG) aansluitend op aanbod vanuit onderwijs.

⁸ Een **startkwalificatie** is het minimale onderwijsniveau dat nodig is om een baan te vinden. Het gaat dan om een diploma havo, vwo of mbo (niveau 2).

Instrumenten

- instrumenten gericht op aanpak taalachterstand (o.a. schakelklassen, VVE-instrumenten, nieuwkomersregeling)
- regionale ambtsinstructie (Halt-straft + proces verbaal) en meldprotocollen verzuim en voortijdig schoolverlaten
- leerplichtambtenaren en vsv-casemanagers
- communicatiemiddelen
- regionale samenwerking
- vsv⁹-trajecten (zoals JIT-traject, Loopbaanoriëntatie, sleutelen met jongeren, D-roem)
- reboundvoorziening
- ICT-toepassingen (Verzuimloket, BOVO-procedure, VOROC, RMC-Suwinet)
- subsidie
- deskundigheidsbevordering

Wat is er al gerealiseerd van de gestelde doelen uit de kadernota J&O?

Per ingang van 1 januari 2012 is het gemeentelijk taalbeleidskader ingevoerd. Daarnaast is het plan van aanpak VVE 2008-2010 gerealiseerd en vervolgens gecontinueerd. Er zijn regionale meldprotocollen opgesteld en er is een regionale ambtsinstructie vastgesteld voor de aanpak van voortijdig schoolverlaten. Onderwijsbegeleiding is omgezet in schoolmaatschappelijk werk. De behoefte aan een gemeentelijke schakelklas is geïnventariseerd maar heeft niet geleid tot inzet daarvan. Het CBOR is aangesloten in het SOB Rijswijk.

Actualiteit

Per ingang van 2013 is er geen SOB Rijswijk. Er wordt weer teruggedaan naar de oude vorm t.t.v. CBOR: netwerkprincipe. Binnen de regio is in mei 2012 de Haagse actieagenda 'Geslaagd in het vak'. Onderdeel van deze actieagenda is samenwerking tussen onderwijs-bedrijfsleven.

Actiepunten uitvoeringsagenda

1. continuering inzet VVE-plan van aanpak/uitvoering plan van aanpak;
2. continuering regionale samenwerking RMC;
3. inzet preventieve acties gericht op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten;
4. blijvende inzet op het tijdig melden van te laat komen en verzuim door scholen;
5. blijvende aandacht voor warme overdracht tussen kinderdagverblijven en peuterspeelzalen richting basisonderwijs en tussen basisonderwijs en voortgezet onderwijs;
6. zorgen voor een passend aanbod zorg in aansluiting op het onderwijs (o.a. schoolmaatschappelijk werk);
7. uitbreiding gemeentelijk taalbeleid tot 14 jaar met als doel de doorgaande ontwikkelingslijn.

⁹ Voortijdig schoolverlaten

Thema 4 Zorg en begeleiding

Doelstelling

Jeugdigen en hun ouders met een individuele hulpvraag/behoefte kunnen een beroep doen op een sluitende keten van zorg en begeleiding. In deze keten wordt zo goed mogelijk aangesloten op die individuele hulpvraag.

Uitgangspunten

- Een kind, een gezin, één plan met 1 coördinator die verantwoordelijk is voor dit plan;
- de interne zorgstructuur op scholen is een belangrijke spil in de signalering voor zorg en begeleiding aan jeugdigen;
- partners binnen de zorgnetwerken weten elkaar direct te vinden als de situatie daarom vraagt;
- ouders, jongeren en professionals kunnen met vragen over opvoeden en opgroeien terecht bij één loket (het CJG);
- professionals die met 0 tot 23 jarigen te maken hebben, hebben een signalerende verantwoordelijkheid en kennen het Rijswijkse hulp- en ondersteuningsaanbod;
- alle partners zijn verantwoordelijk voor signalering van knelpunten binnen de zorgstructuur, melden dit bij CJG en dragen oplossingen aan voor deze knelpunten;
- zorgstructuur binnen school en gemeentelijke zorgstructuur CJG sluiten op elkaar aan;
- CJG-coördinator is linkin-pin tussen scholen en CJG.

Partners en rollen

- samenwerkingsverbanden/scholen zijn verantwoordelijk voor het onderwijsgerelateerde zorgaanbod;
- gemeente is verantwoordelijk voor zorgaanbod via het CJG;
- partners binnen het CJG¹⁰ zijn verantwoordelijk voor een goede samenwerking;
- gemeente heeft regie bij de aanpak van huiselijk geweld & kindermishandeling.

Instrumenten

- ICT-toepassingen (Jeugdlink + Verwijsindex)
- JIT-trajecten
- gezinscoaching
- CJG (inclusief aanbod/menuboek)
- schoolmaatschappelijk werk
- communicatiemiddelen
- zorgregisseurs
- deskundigheidsbevordering
- subsidie
- meldcode Raak

¹⁰ BJZ, Kwadraad, Stichting jeugdgezondheidszorg, jeugdformaat, consultatiebureau

Wat is er al gerealiseerd van de gestelde doelen uit de kadernota J&O?

Het schoolmaatschappelijk werk in primair en voortgezet onderwijs wordt ingezet en bekostigd op basis van cofinanciering. Het CJG is opgericht en de zorgnetwerken 0-12 en 12-23 functioneren. Er is een relatie gelegd tussen de zorgstructuren op school en CJG. Het WMO-loket is doorontwikkeld tot een zorgloket als coördinatiepunt van informatie en advies.

Actualiteit

Op dit moment zijn er verschillende financiers en regisseurs (AWBZ, Provincie ZH, zorgverzekeringswet, stadsgewest Haaglanden, het Rijk en de gemeente). Dit gaat veranderen. De afgelopen jaren heeft de gemeente steeds meer verantwoordelijkheid gekregen voor de preventieve zorg. In 2015 wordt de gemeente ook verantwoordelijk voor de begeleiding en behandeling.

Actiepunten uitvoeringsagenda

1. implementatie transitie en transformatie jeugdzorg;
2. uitwerken van het aanbod jeugdgezondheidszorg van preventief tot curatief;
3. optimalisering en profilering centrum Jeugd en Gezin;
4. Realisatie sluitende keten van zorg en begeleiding in de gemeente Rijswijk. In de sluitende zorgketen nemen alle betrokken organisaties hun outreachende verantwoordelijkheid;
5. Betere verbinding leggen tussen onderwijs en CJG; voor alle partijen is het duidelijk wat er voor de leerling verwacht kan worden als er zorg nodig is;
6. Inzicht krijgen in samenhang vraag en aanbod van de verschillende hulpverlenende instanties (o.a. jeugdGGZ, opvoeden in de buurt);
7. aansluiting en afstemming interne (school) en externe (gemeentebrede zorgnetwerken) zorgstructuur (hierbij randvoorwaarde dat elke partij zijn 'eigen' rol goed kent);
8. het streven naar een uniforme formulering van omgaan met privacy;
9. aanpassing zorgaanbod vanuit CJG wordt afgestemd op behoeften scholen in het kader van passend onderwijs;
10. visie over taakverdeling tussen zorgstructuur scholen (ZAT's (VO) en interne zorgoverleggen (PO) en zorgstructuur binnen CJG (zorgnetwerken) nader afstemmen;
11. waarborgen dat schoolmaatschappelijk werk¹¹ de linkin-pin is tussen school en het CJG
12. creëren van eenzelfde werkwijze tussen alle CJG-medarwerkers;
13. invoering c.q. onderzoek naar voor- en nadelen specialisatie jeugdmaatschappelijk werk;
14. invoering aangepaste gedeelde werkwijze: niet meer plan maken over gezin maar met gezin.
15. nader uitwerken van de functies vanuit het gedwongen kader (JB, JR), CIT (Crisis Interventie Team) en AMK;
16. voldoende aandacht voor signalering door alle partners binnen het thema gezondheidsvoorlichting & preventie in brede zin;

¹¹ Het schoolmaatschappelijk werk wordt op de meeste scholen uitgevoerd door een schoolmaatschappelijk werker. Op het Stanislascollege wordt het schoolmaatschappelijk werk uitgevoerd door de zorgcoördinator.

Thema 5 Een eigen plek in de samenleving

Doelstelling

Jeugdigen moeten de ruimte krijgen om zich optimaal te kunnen ontwikkelen en maatschappelijk te participeren. De jeugdige moet uiteindelijk zich ontwikkelen tot een maatschappelijk betrokken inwoner van Rijswijk.

Uitgangspunten

- alle partners onderschrijven het Verdrag Rechten van het Kind (1989): Jeugdparticipatie en kinderrechten;
- aandacht voor de eigen kracht en het probleemoplossend vermogen van jeugdigen zelf (medeverantwoordelijkheid en actieve betrokkenheid)
- de inbreng en betrokkenheid van jeugdigen wordt serieus genomen en er wordt rekening gehouden met de belangen van jeugdigen (jeugd is altijd gesprekspartner);
- jeugdigen worden aangesproken in hun 'eigen' taal met hun 'eigen' communicatiemiddelen;
- jeugdigen leren om mee te doen, om vervolgens mee te denken en uiteindelijk mee te beslissen (van passief naar actief);
- jeugdigen hebben een veilige eigen plek in de samenleving: fysiek om elkaar te ontmoeten zowel binnen als buiten. Er is ruimte om jeugdigen uit te nodigen op te groeien als maatschappelijk betrokken medeburger.

Partners en rollen

- gemeente, onderwijsinstellingen, jeugdorganisaties en organisaties die raakvlakken hebben met jeugd zijn verantwoordelijk voor naleving van het Verdrag Rechten van het Kind;
- gemeente is verantwoordelijk voor het opzetten en onderhouden van voldoende speel- en ontmoetingsplekken;
- welzijnsinstanties, cultuurorganisaties en sportverenigingen zijn intermediair tussen gemeente en jeugdigen en hebben hierdoor een signalerende functie als het gaat om vertalen behoeften jeugd bij beleidsmakers;
- sportverenigingen zijn verantwoordelijk voor aanbod sportactiviteiten die aansluiten bij behoeften jeugdigen;
- cultuurinstellingen/-organisaties (Trias, Schouwburg, Museum Rijswijk, bibliotheek) zijn verantwoordelijk voor aanbod van cultuuractiviteiten die aansluiten bij beleavingswereld jeugdigen;
- onderwijsinstellingen, gemeente, culturele en welzijnsinstellingen en sportverenigingen dragen bij aan het maken van maatschappelijk betrokken jeugdigen;

- onderwijsinstellingen, gemeente, culturele en welzijnsinstellingen en sportverenigingen zijn verantwoordelijk voor het geven van voldoende informatie aan jeugdigen om hen te kunnen laten participeren.

Instrumenten

- vrijwilligersbank
- welzijnswerk
- maatschappelijke stagemakelaar
- signaleringsoverleg jeugdgroepen (overlast)
- sport- en cultuurvoorzieningen
- convenant/samenwerkingsovereenkomst
- subsidie

Wat is er al gerealiseerd van de gestelde doelen uit de kadernota J&O?

De jongerenwebsite www.jonginrijswijk.nl is gerealiseerd (inclusief jongerenredactie, lancering najaar 2010). Jonginrijswijk.nl is dé jongerenwebsite van Rijswijk, gemaakt voor en door jongeren. Op deze site vinden jongeren alles over uitgaan, evenementen en kunnen zij terecht voor hulp en vragen over vrije tijd, geld, school, kopzorgen, seks en gezondheid. De gemeente heeft zich in samenwerking met het werkveld met diverse speel- en ontmoetingsplekken bezig gehouden. Het betreft beheer en onderhoud van bestaande speel- en ontmoetingsplekken en (her)inrichting van diverse (bestaande) speel- en ontmoetingsplekken. Gemotiveerde jeugdigen, ouders en andere bewoners zijn in samenwerking met het werkveld betrokken geweest bij deze (her)inrichting van (bestaande) speel- en ontmoetingsplekken. Jeugdoverlast (groepen en plekken) is in kaart gebracht en aangepakt middels de ambtelijke projectgroep integraal jeugdbeleid, de leefbaarheidsoverleggen, de methodiek groepen pellen en de jeugdgroepenthermometer/ het signaleringsoverleg (jeugdgroepenoverlast). Maatschappelijke stages zijn ingevoerd om vrijwilligerswerk onder jongeren te promoten.

Actiepunten uitvoeringsagenda

1. Blijvende aandacht voor het betrekken van de doelgroep door de 'eigen' organisaties/instellingen;
2. monitoren welke groepen/plekken overlast geven;
3. enthousiast maken van jeugdigen voor vrijwilligerswerk;
4. een sluitend aanbod organiseren door alle partners die bijdragen tot ontwikkeling van maatschappelijk betrokken jeugdigen;
5. waarborgen van voldoende (veilige) voorzieningen om buiten te spelen, te ontmoeten, te sporten en in aanraking te komen met de natuur (openbare speelplekken, speeltuinen, kinderboerderij, natuurtuin, schooltuin);
6. aandacht bij alle partners voor burgerschapsvorming bij de jeugd.

Bijlage 1 Wetgevend kader

Decentralisatie extramurale begeleiding AWBZ

De extramurale begeleiding uit de AWBZ wordt gedecentraliseerd naar gemeenten en komt te vallen onder de werking van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het doel hiervan is om de ondersteuning dicht bij de burger te organiseren. Groepen die op dit moment begeleiding uit de AWBZ ontvangen zijn onder andere kinderen met een (licht) verstandelijke beperking, kinderen met een auditieve en/of visuele beperking, kinderen met een lichamelijke beperking of meervoudige beperking en jongeren met psychiatrische problematiek. De begeleiding kan vaak zowel op school als thuis worden ingezet.

Decentralisatie jeugdzorg

Sinds 2005 hebben provincies de regie op de jeugdzorg. De provincie financiert provinciale jeugdzorg voor problemen met opvoeden en opgroeien en de Bureaus Jeugdzorg. Het huidige kabinet heeft voorgesteld om de huidige Wet op de jeugdzorg te vervangen door nieuwe wetgeving en daarin de verantwoordelijkheid voor jeugdzorg bij gemeenten te leggen. De taken op het gebied van jeugdzorg worden tussen 2013 en 2016 overgeheveld.

Leerplichtwet 2010

Iedereen in Nederland moet van zijn vijfde tot zijn achttiende verjaardag naar school. Deze leerplicht is vastgelegd in de Leerplichtwet. Leerplicht geldt voor alle kinderen van 5 tot en met 16 jaar. Direct na de leerplicht begint de kwalificatieplicht. De kwalificatieplicht eindigt als een leerling een startkwalificatie heeft gehaald of 18 jaar is geworden.

VSV convenant 2012- 2015 Haaglanden/Westland

Convenant tussen de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de RMC-contactgemeente van de RMC-regio Haaglanden/Westland betreffende onderwijsinstellingen inzake het terugdringen van het aantal voortijdig schoolverlaters in de studiejaren 2012-2013 t/m 2014-2015.

Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen

In de Wet Kinderopvang staan kwaliteitseisen waaraan kinderopvangvoorzieningen (dagopvang, buitenschoolse opvang (BSO), gastouderbureaus en gastouders) en peuterspeelzalen moeten voldoen. De gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD) houdt in opdracht van de gemeente toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang. Voldoet een kinderopvangcentrum niet aan de kwaliteitseisen, dan adviseert de GGD-inspecteur aan de de gemeente of er maatregelen nodig zijn.

Wet Ontwikkelingskansen voor Kwaliteit en Educatie

De wetsvoorstellen binnen deze Wet OKE moeten de toegankelijkheid van het peuterspeelzaalwerk vergroten, een zo groot mogelijk bereik van de VVE programma's behalen en de harmonisatie van de

peuterspeelzaalwerk en kinderopvang bewerkstelligen. Het doel is toegankelijke voorschoolse voorzieningen die voldoen aan de wettelijke basiskwaliteitseisen en die voor elk kind die dat nodig heeft een voorschools educatief programma aanbiedt.

Wet passend onderwijs

Vanaf 2014 krijgen scholen de plicht een passende onderwijsplek te bieden aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Omdat er bij passend onderwijs veel samenhang is tussen onderwijs en zorg, gaan gemeenten hierin een rol spelen. Zo moet het samenwerkingsverband het opgestelde ondersteuningsplan voor een leerling afstemmen met de gemeente(n).

Wet verzuimmelding (2009)

Scholen zijn vanaf dat moment verplicht het verzuim te melden bij het nieuwe digitale loket van de IB-Groep. Via het loket wordt de verzuimmelding naar de juiste gemeente gezonden. In de wet wordt bovendien de meldtermijn gewijzigd. Melden van verzuim is dan verplicht na ongeoorloofde afwezigheid van 16 uren les- of praktijktijd in een periode van vier weken.

Bijlage 2 Begrippenlijst

AMK	Advies- en Meldpunt Kindermishandeling
Brede School	Een samenwerkingsverband in een wijk tussen maatschappelijke partners die zich bezighouden met opgroeiende kinderen. Onderwijs is in ieder geval participant. Kinderopvang, welzijn, peuterspeelzaalwerk, sportverenigingen, culture instellingen en andere organisaties kunnen ook een onderdeel van de brede school zijn.
BSO	Buitenschoolse opvang
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
Interprofessionele bijeenkomst	Een interactieve netwerkbijeenkomst die jaarlijks door de gemeente wordt georganiseerd waarvoor alle organisaties die zich richten op Rijswijkse kinderen in de leeftijd van 0-23 jaar worden uitgenodigd. Met als doel het stimuleren van samenwerking tussen professionals werkend bij organisaties die zich richten op Rijswijkse kinderen in de leeftijd van 0 – 23 jaar en hun ouders zodanig dat de sleutelfiguren van die organisaties elkaar kennen en kunnen vinden. Het effect moet zijn dat deze organisaties de activiteiten op elkaar afstemmen en kinderen zo nodig doorverwijzen.
Jeugd	0-23 jarigen
Jeugdlink	Een landelijk registratiemodel dat zich richt op het werkproces binnen een CJG, tussen de client en de CJG's, tussen de CJG's onderling en tussen de CJG's en de overheid. Een volgsysteem, dat inzicht geeft in de toeleiding en status van het behandeltraject met relevante beleidsinformatie. Een instrument voor kennisontwikkeling, voor het geven van voorlichtingen, lezingen, workshops, publicaties, presentaties en een bibliotheek voor kennisdocumenten.
JIT-traject	begeleidingstraject voor jongeren van 12 tot en met 23 jaar die vragen en problemen hebben op verschillende

	leefgebieden, zoals dagbesteding, gezin en familie, vrije tijd, huisvesting, financiën en vrienden. Dit gebeurt door het Jeugd Interventie Team(JIT)
Jongere	12-23 jarige
KDV	Kinderdagverblijf
Kind	0-6 jarige
PSZ	Peuterspeelzaal
Startkwalificatie	Een startkwalificatie is het minimale onderwijsniveau dat nodig is om een baan te vinden. Het gaat dan om een diploma havo, vwo of mbo (niveau 2).
Verwijsindex	De Verwijsindex is een digitaal hulpmiddel waarin begeleiders, leerkrachten en hulpverleners een signaal kunnen afgeven voor een jeugdige waar zij zich zorgen over maken. Het gaat om vroegtijdige signalering indien een zorg is geconstateerd. Bijvoorbeeld als een jeugdige spijbelt, er gezinsproblemen zijn of als de ouders/verzorgers van de jeugdige kampen met een (licht) psychiatrische stoornis, verslaving of verstandelijke beperking. Als een signaal in de Verwijsindex wordt afgegeven, worden alléén algemene gegevens zoals naam, geboortedatum en BSN in de Verwijsindex bekend gemaakt. Bij een tweede signaal over dezelfde jeugdige door een begeleider van een andere organisatie, krijgen beide begeleiders een email met daarin de mededeling dat er nog een begeleider is die zich zorgen maakt. Vanaf dat moment moeten ze contact met elkaar opnemen om te overleggen hoe ze de jeugdige het beste kunnen helpen. Op deze manier werken de begeleiders van verschillende organisaties samen met het doel de jeugdige beter te kunnen helpen.
VSV	voortijdig schoolverlaten: dit wil zeggen voordat er een startkwalificatie is behaald.
WR	Welzijn Rijswijk

WMO-adviesraad

De adviesraad Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is onafhankelijk en geeft gevraagd en ongevraagd adviezen aan het College van Burgemeester en Wethouders over het beleid en de voorzieningen van de Wmo.